

OCKNAĆ SIĘ (38) *vb pf*

ocknąć się (37), **odsknąć się** (1), [**ocnąć się**]; ocknąć się : odsnąć się *BudBib* (4:1).
się (25), sie (13).

o *jasne*.

inf ocknąć się (2). ◇ *fut* 2 sg ockniesz się (1). ◇ 3 sg ocknie się (6). ◇ 3 pl odskną się (1). ◇ *praet* 1 sg m ocknąłem się, -m się ocknął (5). ◇ 3 sg ocknął się (10). *f* ocknęła się (1). *n* ocknęło się (1).
◇ *imp* 2 sg ockni się (2). ◇ *part praet act* ocknąwszy się (9).

Sł stp brak, Cn s.v. stanąwszy, Linde XVI – XVIII w.

Obudzić się ze snu; expergisci PolAnt, Calag (38) : iáko kiedy fie więc owo fñi choremu/ á on wielkim kubkiem pije/ á oczkńawfzy fie/ tedy tákże prágnie/ iáko y pirwey. *GórnDworz* L1v, T2; Y pożerály kłofy fzcżupłe (one) fiedm kłofow tłufty y pełnych/ y ocknął fie *Fáráon*/ á oto fen (był). *BudBib Gen* 41/7, *Gen* 41/4, 21; *Calag* 177a; trzeciego dnia przez fen vyrzy/ á ono mu kárte onę iego/ y zapis niofá: y ockńawfzy fie/ ná pierśiách fwoich leżacá nálał/ ftáfz pieczęciá/ iáko był zápieczętował. *SkarŻyw* 173; Wtym fie ocknęło dziecko/ y mniemálo dłufo áby to było ná iáwie/ co przez fen widziálo *SkarŻyw* 331, 70, 74, 98, 187, 201 [2 r.] (16); Zátymem ciężko weftchnął/ y ták mi fye zdálo/ Zem fye ocknął *KochTr* 20, 25; *WisznTr* 12; *BielSen* 19; Ockni fye á przemów fłowo/ Nieużyta białągłowo. *KochPieś* 24; [OCńawfzy fie *Fortunat*/ á po dniu fie oględuiac/ y w්රzał piékná pánnę *HistFort* D3].

ocknąć się z czego [= z powodu czego] (1): Lecz potym iuz nie fen był. Bo gdym przeftrażony/ Z ftráchu fwego fie ocknął / [...] Porwę fie w onéy trwodze *GosłCast* 20.

W przeciwstawieniach: »(prze)spáć (3), zasnąć ... ocknąć się« (4); *BierEz* K2; Owa przeftpawfzy kilká godzin iáko vmárly/ ocknie fie nádedniem/ y woła/ Coż fie dzieie *GórnDworz* S6v [*idem*] *WerGośc* 247; błagaymy onego/ co w łodzi Záfnał/ gdy morfkie powftály powodzi. A ockńawfzy fie wiátry pohámował *KlonFlis* B3v.

Szereg: »ocknąć się, przyjść k sobie« (1): Y ocknie fie/ przyidzie k fobie, vważa widzenie ono y rzecze: [...] *SkarŻyw* 98.

Przen (5) : rozum człowieczy ma thyle moczy/ iz [...] kiedy fie ocknie/ [...] wfzytko ciálo człowiecze wzrufzyć fie/ y w fpráwie fwey ftánac musi *GórnDworz* Ff5v; *BudBib Ps* 16/15; Iáko ná morzu odmienność mamy/ Bo dżis fpokoynie w nawách pływamy: Ockniefz fye/ álic nawáłność frogá *Obaczyfz ZawJeft* 31.

a) [*Opamiętać się, przestać grzeszyć lub trwać w beczynności* (1) : Byada zapamyantalosczy dvsz naszich yeslysz za tak wyełkymy dobrodzieystwi nye oczną sye *ModlKobiet* 10.]

b) *O Bogu: zacząć ingerować w ludzkie sprawy* (1) : Ockni fye/ Sędzia wieczný fpráwiedliwóści/ A ludziom hárdym záplác ich wfzeteczności. *KochPs* 141.

c) *Powrócić do życia, ożyć* (1) :

Szereg: »nie odsknąć się ani być obudzonym« (1): (Ták) y człowiek záfypia á nie wfłtawa áz nie (będá) niebiofá [tj. po końcu świata] nie odkńafię [!]/ áni będą [!] obudzeni ode fñu fwego [*non expergiscentur, et non suscitabuntur a somno suo*]. *BudBib Iob* 14/12.

Synonimy cf OCKNAĆ.

Formacje współrdzenne cf CKNAĆ SIĘ.

Cf **OCKNAĆ, OCKNIENIE**

DD